

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	02.06.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetuse ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231754393
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XX (xx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	01.12.2024

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 24231754393, mille esemeks on XXi poolne ettevaatamatusest liiklusnõuete rikkumine, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati XXile KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

01.12.2024 kella 17:56 paiku juhtis XX Harjumaal Tallinnas xx tänaval mootorsõidukit Chrysler 300C, reg.märk xx, ning liikudes xx tänava poolt xx tänava suunas, ei peatunud xx tn xx juures asuva reguleerimata ülekäiguraja ees, et anda teed tema suhtes paremalt vasakule sõiduteed ületavale jalakäijale XX (xx) ning sõitis temale otsa. Kokkupõrke tagajärjel sai XX tervisekahjustused, milledest paranemine kestus on üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus XX ettevaatamatusest järgmisi liiklusseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 17 lg 5 p 2¹, mille kohaselt peab mitterööbassõiduki juht andma teed ülekäigurada ületavale jalakäijale;
- LS § 33 lg 1, mille kohaselt peab juht olema tähelepanelik teel ja teeservas seisva või liikuva vähekaitstud liikleja (jalakäija, jalgrattur ja muu selline) suhtes ning vältima tema ohustamist ja talle kahju tekitamist;

- e) LS § 35 lg 1, mille kohaselt ei tohi juht oma tegevusega ohustada jalakäijat, kergliikurijuhti, robotliikurit ega jalgratturit;
- f) LS § 35 lg 4, mille kohaselt peab juht reguleerimata ülekäigurajale lähenedes sõitma sellise kiirusega, mis on piisavalt väike, et mitte ohustada jalakäijat, kes on astunud või astumas ülekäigurajale. Vajaduse korral peab juht seisma jääma, et võimaldada jalakäijal sõiduteed ületada;
- g) LS § 50 lg 3 p 1, 2, mille kohaselt peab juht kohandama oma sõiduki kiiruse olukorrale vastavaks, kuid ei tohi ületada suurimat lubatud kiirust. Juht peab sõidukiiruse valikul arvestama oma sõidukogemust, teeolusid, tee ja sõiduki seisundit, veose iseärasusi, ilmastikutingimusi, liikluse tihedust ning muid liiklusolusid, et ta suudaks seisma jääda sõiduki eespoolse nähtavusulatuse piires ning teel oleva sellise takistuse ees, mida juht pidi ette aimama; vähendama kiirust ning vajaduse korral seisma jääma, kui tingimused seda nõuavad, eriti siis, kui nähtavus on halb.

Seega pani XX toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenud asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistumäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

26.02.2025 toimunud kahtlustatavana ülekuulamisel tunnistas XX end temale inkrimineeritud kuriteos süüdi osaliselt. Samas, 02.06.2025 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröri vahetult, väljendas kahtlustatav kahetsust selle üle, et ei olnud piisavalt hoolikas ja tähelepanelik ning selle tagajärjel sai kannatanu liiklusõnnetuses tõsiselt vigastada. Seega esineb prokuröri hinnangul antud asjas kahtlustatava puhtsüdamlik kahetsus, mis on KarS § 57 lg 1 p 3 kohaselt karistust kergendav asjaolu, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kahtlustatav on varem kriminaalkorras karistamata, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad kohustuste panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud ning tema on oma teo negatiivsest iseloomust ja kahjulikest tagajärgedest aru saanud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kannatanu kinnitas 29.01.2025 toimunud ülekuulamisel, et ei pea kahtlustatava suhtes viha. Kannatanule on prokuröri poolt selgitatud KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus ning tema on sellest aru saanud.

Kohustuste valimisel võtab prokurör arvesse järgmisi asjaolusid. Kahtlustatava näol on tegemist 19-aastase noormehega, kes töötab puhastusteenuseid pakkuvas ettevõttes ning kelle kuusissetulek on minimaalne. Kahtlustatav elab vanematest eraldi ning peab ise ennast üleval. Kannatanu selgitas ülekuulamisel, et kuriteoga tekitatud varalist kahju hüvitab jooksvalt kindlustusselts, samuti on viimane hüvitanud mittevaralise kahju summas 3 000 eurot. Samas leidis kannatanu, et temale tekitati mittevaraline kahju suuremas ulatuses, kui seda otsustas kindlustusselts, ning avaldas soovi esitada nõue kahtlustatava vastu. Menetluse käigus peetud läbirääkimiste käigus saavutasid kannatanu ja kahtlustatav kokkuleppe, mille kohaselt hüvitab kahtlustatav lisaks kindlustusseltsile mittevaralise kahju summas 3 500 eurot ühekordse maksena. Kahtlustatav on nõus, et vastav kohustus fikseeritakse menetlust lõpetavas määruses. Seega vaatamata madalale sissetulekule võttis kahtlustatav tarvitusele vajalikud abinõud, et kannatanule tekitatud kahju saaks võimalikult kiiresti hüvitatud, mis iseloomustab teda positiivselt.

Peale selle, kahtlustatav on nõus hüvitama kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 155 eurot. Samuti on kahtlustatav nõus, et tema valitud kaitsja kulud jäävad täies ulatuses tema kanda.

Ülaltoodu lubab prokuröri hinnangul asuda seisukohale, mille kohaselt piisab antud juhul kahtlustatavale üksnes KrMS § 202 lg 2 p-s 1 sätestatud kohustuste panemisest ning muude lõikes 2 loetletud kohustuste rakendamine ei ole vajalik.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle

järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuelekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231754393 menetlus.
2. **Kohustada Xxi hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr 24E-xx-01) maksumus 155 eurot, hiljemalt 02.10.2025.**
3. **Kohustada Xxi hüvitama kuriteoga tekitatud mittevahalise kahju summas 3 500 (kolm tuhat viissada) eurot, tasudes seda ühekordse maksena kannatanu XX arveldusarvele nr xx hiljemalt 02.07.2025.**
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
 - 1 DVD-plaat fotodega ja 1 CD-plaat kõnesalvestistega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
6. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmed puuduvad.
7. Kriminaalmenetluse kulud:
 - otsustus isiku kohtuarstliku ekspertiisi kulu osas sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 2;
 - kahtlustatava kulu tema poolt valitud kaitsjale jätta täies ulatuses kahtlustatava kanda.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatav XXile ja tema kaitsjale, vandeadvokaat Alla Jakobsonile allkirja vastu. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanule XX.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4, Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määrukses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)